

EUROOPA KOHTU OTSUS

26. VEEBRUAR 1975*

Isikute vaba liikumine – Mittediskrimineerimine – Erandite täpne tõlgendamine – Riigi avaliku korra rikkumine – Liikmesriigi kodanik – Väljasaatmine – Isiklik käitumine – Üldpreventiivne meede – Keeld
(EMÜ asutamislepingu artiklid 48 ja 56; nõukogu direktiivi 64/221/EMÜ artikli 3 lõiked 1 ja 2)

Kohtuasjas 67/74,
mille esemeks on EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Verwaltungsgericht Kölni (Kölni halduskohus) esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Carmelo Angelo Bonsignore, keemiasektori töötaja, elukoht: Köln,

ja

Oberstadtdirektor der Stadt Köln (linnadirektor),

Verwaltungsgericht Kölnis pooleli olevas vaidluses avaliku huvi esindaja kohalolekul,

eelotsust nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiivi 64/221/EMÜ (välisriigi kodanike liikumise ja elukohaga seonduvate avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu seisukohalt õigustatud erimeetmete kooskõlastamise kohta) artikli 3 lõigete 1 ja 2 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, kodade esimehed J. Mertens de Wilmars ja A. J. Mackenzie Stuart, kohtunikud A. M. Donner, R. Monaco, P. Pescatore (ettekandja), H. Kutscher, M. Sørensen ja A. O'Keefe,

kohtujurist: H. Mayras,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

* Kohtumenetluse keel: saksa.

Põhjendused

1. Verwaltungsgericht Köln esitas 30. juuli 1974. aasta määrusega, mis saabus kohtukantsseleisse 14. septembril 1974, küsimused nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiivi nr 64/221/EMÜ (välisriigi kodanike liikumise ja elukohaga seonduvate avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu seisukohalt õigustatud erimeetmete kooskõlastamise kohta) (EÜT, lk 850) artikli 3 lõigete 1 ja 2 tõlgendamise kohta.

2. Nimetatud küsimused tõstatati kaebuse raames, mille Itaalia kodanik, kelle elukoht on Saksamaa Liitvabariigis, esitas Ausländerbehörde (välismaalaste amet) otsuse vastu saata ta maalt välja pärast süüdimõistmist tulirelvaseaduse rikkumise ning surma põhjustamise eest ettevaatamatuse tõttu.

Eelotsusetaotlust sisaldavast määrusest ilmneb, et põhikohtuasja hageja, kes omas ebaseaduslikult tulirelva, põhjustas ettevatsematult oma venna surma kõnealuse tulirelva hooletu käsitsemise tõttu.

Sel põhjusel mõistis asjaomane kriminaalkohus talle karistuseks rahatrahvi tulirelvaseaduse rikkumise eest.

Kohus tõendas ka tema süüd surma põhjustamises ettevaatamatuse tõttu, kuid ei määranud selle eest karistust, hinnates, et karistusel ei oleks olukorda arvestades mõtet, võttes eriti arvesse kõnealuse isiku vaimseid kannatusi, mille ta endale ettevaatamatuse tõttu põhjustas.

3. Süüdimõistva otsuse järel nõudis Ausländerbehörde kõnealuse isiku maalt väljasaatmist vastavalt 28. aprilli 1965. aasta välismaalaste seadusele (*Ausländergesetz*) (Bundesgesetzblatt, Teil I, lk 353) ning 22. juuli 1969. aasta Euroopa Majandusühenduse liikmesriikide kodanike sisenemis- ja elamisõigust käsitlevale seadusele (*Gesetz über Einreise und Aufenthalt von Staatsangehörigen der Mitgliedstaaten der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft*) (Bundesgesetzblatt, Teil I, lk 927), mis võeti vastu direktiivi 64/221 rakendamiseks Saksamaa Liitvabariigis.

4. Verwaltungsgericht, mis arutas selle otsuse peale esitatud kaebust, arvas, et kohtuasja konkreetsete asjaolude tõttu ei saaks väljasaatmist õigustada „eriliste ennetavate” põhjendustega, mis põhinevad kas süüdimõistva kohtuotsuse kaasa toonud faktidel või põhikohtuasja hageja praegusel ja ennustataval käitumisel.

Verwaltungsgericht arvas, et võetud meedet oleks võimalik õigustada üksnes „üldiste ennetavate” põhjendustega, mida rõhutasid nii Ausländerbehörde kui ka avaliku huvi esindaja ning mis põhinesid kuritegusid tõkestaval mõjul, mille põhjustaks ebaseaduslikult tulirelva omava välismaalase väljasaatmine sisserändajate ringkondades, võttes arvesse vägivalla taaselustumist suurlinnade keskustes.

Kuna Verwaltungsgerichtilt nõutakse ühenduse direktiivi rakendamiseks vastu võetud õigusnormide – eriti 22. juuli 1969. aasta seaduse artikli 12 kohaldamist, on ta seisukohal, et on vaja nõuda Euroopa Kohtult nimetatud direktiivi asjaomaste sätete tõlgendamist, tagamaks, et siseriiklikku seadust kohaldataks kooskõlas ühenduse õiguse nõuetega.

Seepärast esitas Verwaltungsgericht Euroopa Kohtule järgmised kaks küsimust:

“1. Kas nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiivi 64/221/EMÜ (välisriigi kodanike liikumise ja elukohaga seonduvate avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu seisukohalt

õigustatud erimeetmete kooskõlastamise kohta) artikli 3 lõikeid 1 ja 2 tuleb tõlgendada sellistena, mis välistavad Euroopa Majandusühenduse liikmesriigi kodaniku väljasaatmise teise liikmesriigi riigiasutuse poolt, mille eesmärk on ära hoida teiste välisriigi kodanike poolt selliste sarnaste kuritegude toimepanemine, milles välja saadetud isikut süüdistati, või muude avaliku julgeoleku või korra rikkumiste toimepanemine, s.t üldpreventiivsetel kaalutlustel?

2. Kas nimetatud säte tähendab, et EMÜ liikmesriigi kodaniku võib välja saata üksnes siis, kui on selged märgid selle kohta, et EMÜ kodanik, kes on kuriteos süüdi mõistetud, sooritab uue kuriteo või eirab mõnel muul viisil EMÜ liikmesriigi avalikku julgeolekut või korda, s.t eripreventiivsetel kaalutlustel?"

5. Direktiivi 64/221 artikli 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt „avaliku korra või julgeoleku huvides võetud meetmed põhinevad eranditult asjaomase isiku isiklikul käitumisel” ja “varasemate süüdimõistvate kohtuotsustega ei saa iseenesest põhjendada selliste meetmete võtmist”.

Nimetatud sätteid tuleb tõlgendada selle direktiivi eesmärkide kohaselt, mis püüab eelkõige kooskõlastada neid meetmeid, mis on põhjendatud asutamislepingu artiklites 48 ja 56 ette nähtud avaliku korra ja julgeoleku seisukohast, et sobitada nende meetmete kohaldamist põhiprintsiibiga, mis käsitleb isikute vaba liikumist ühenduse piires ning igasuguse diskrimineerimise kõrvaldamist asutamislepingu kohaldamisel kõnealuse riigi kodanike ja teiste liikmesriikide kodanike vahel.

6. Seda silmas pidades sätestatakse direktiivi artiklis 3, et ühenduse liikmesriikide kodanike suhtes avaliku korra ja julgeoleku huvides võetud meetmeid ei saa õigustada konkreetsel juhul asjasse mittepuutuvate põhjendustega, nagu tuleneb eelkõige lõikes 1 sätestatud nõudest, mille kohaselt tuleb pidada määravaks „eranditult” nende „isiklikku käitumist”, keda meetmed mõjutavad.

Kuna isikute vaba liikumist käsitlevatest eeskirjadest kõrvalekaldumised kujutavad endast erandeid, mida tuleb täpselt tõlgendada, väljendab „isikliku käitumise” mõiste nõuet, et maalt välja võib saata üksnes avaliku korra ja julgeoleku rikkumise korral, mille asjaomane isik võib toime panna.

7. Esitatud küsimustele tuleks seetõttu vastata, et direktiivi 64/221 artikli 3 lõiked 1 ja 2 tõkestavad liikmesriigi kodaniku väljasaatmise, kui sellise väljasaatmise otsuse eesmärk on hoiatada teisi välismaalasi, s.t siis, kui see põhineb siseriikliku kohtu sõnutsi üldpreventiivsetel kaalutlustel.

Kohtukulud

8. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Itaalia Vabariigi ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata ning kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus Verwaltungsgericht Kölnis pooleli oleva vaidluse üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimustele, mille Verwaltungsgericht Köln esitas talle oma 30. juuli 1974. aasta määrusega, otsustab:

Nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiivi 64/221/EMÜ (välisriigi kodanike liikumise ja elukohaga seonduvate avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu seisukohalt õigustatud erimeetmete kooskõlastamise kohta) artikli 3 lõiked 1 ja 2 tõkestavad liikmesriigi kodaniku väljasaatmise, kui sellise väljasaatmise otsuse eesmärk on hoiatada teisi välismaalasi.

Lecourt

Mertens de Wilmars

Mackenzie Stuart

Donner

Pescatore

Kutscher

Sørensen

O'Keeffe

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 26. veebruaril 1975 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

R. Lecourt